

3937325 ENRD/M : สาขาวิชา : เทคโนโลยีการวางแผนสิ่งแวดล้อมเพื่อพัฒนาชนบท

; วท.ม. (เทคโนโลยีการวางแผนสิ่งแวดล้อมเพื่อพัฒนาชนบท)

คำสำคัญ : บทบาท / การอนุรักษ์ / พื้นที่ชุ่มน้ำ / คอนปู้ตา / หนองเล็งเค็ง

กิตติยา บำบัดภัย : บทบาทของประชาชนท้องถิ่นในการอนุรักษ์พื้นที่ชุ่มน้ำ กรณีศึกษา หนองเล็งเค็ง ตำบลคงเค็ง อำเภอหนองสองห้อง จังหวัดขอนแก่น (THE ROLE OF LOCAL PEOPLE IN WETLAND CONSERVATION : A CASE STUDY OF NONG LA LEANG KENG, TAMBON DONGKENG, NONGSONGHONG DISTRICT, KHONKAEN PROVINCE) คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ : สุชาติ นวภวณัฏ, วท.ม. , นาฏสุตา ภูมิจำนงค์, Ph.D. , ปิยะกาญจน์ เทียบริทรัพย์, วท.ม. , 132 หน้า , ISBN 974-664-949-3

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อหาระดับบทบาทของประชาชนท้องถิ่นในการอนุรักษ์พื้นที่ชุ่มน้ำ และปัจจัยที่มีผลต่อการอนุรักษ์พื้นที่ชุ่มน้ำ กรณีศึกษา หนองเล็งเค็ง ตำบลคงเค็ง อำเภอหนองสองห้อง จังหวัดขอนแก่น จากประชาชนที่อาศัยและใช้ประโยชน์พื้นที่ชุ่มน้ำหนองเล็งเค็ง 3 หมู่บ้าน คือ บ้านหัวตะเภา บ้านคงเค็ง บ้านโนนม่วง จำนวน 190 ตัวอย่าง

การศึกษาใช้วิธีเชิงปริมาณควบคู่กับเชิงคุณภาพและค้นคว้าจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล แล้วนำมาวิเคราะห์ด้วยคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับงานวิจัยทางสังคมศาสตร์ (SPSS for Windows) การสัมภาษณ์แบบเจาะลึกใช้การวิเคราะห์เนื้อหา ส่วนการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรต้นกับตัวแปรตามใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวน (Analysis of Variance : ANOVA) และการวิเคราะห์การจำแนกหมู่ (Multiple Classification Analysis : MCA) การอธิบายลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยตัวแปรต้น ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยกระตุ้น คือ ระดับการศึกษา ระยะเวลาที่อยู่อาศัย ตำแหน่งทางสังคม ประสบการณ์อบรม การรับรู้ข่าวสาร การใช้ประโยชน์พื้นที่ชุ่มน้ำ ความรู้ในการอนุรักษ์ การให้คุณค่าต่อพื้นที่ และความเชื่อถือศรัทธาสังคคีสิทธิ์ ส่วนตัวแปรตาม คือ บทบาทในการอนุรักษ์พื้นที่ชุ่มน้ำหนองเล็งเค็ง

ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนท้องถิ่นส่วนใหญ่มิบทบาทในการอนุรักษ์พื้นที่ชุ่มน้ำหนองเล็งเค็งระดับปานกลาง ปัจจัยที่มีผลต่อบทบาทในการอนุรักษ์พื้นที่ชุ่มน้ำหนองเล็งเค็ง ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ได้แก่ ตำแหน่งทางสังคม ระยะเวลาที่อยู่อาศัย การให้คุณค่าต่อพื้นที่ และความเชื่อถือศรัทธาสังคคีสิทธิ์ ในที่นี้คือความเชื่อเรื่องคอนปู้ตา ซึ่งเป็นกุศโลบายในการจำกัดการใช้ทรัพยากร และผู้ที่มีตำแหน่งทางสังคม มีระยะเวลาที่อยู่อาศัย 20 ปีขึ้นไป มีการให้คุณค่าต่อพื้นที่ระดับสูง และมีความศรัทธาเชื่อถือสังคคีสิทธิ์ระดับปานกลาง เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีบทบาทในการอนุรักษ์พื้นที่ชุ่มน้ำหนองเล็งเค็ง